

Briselē, 2026. gada 21. maijā
(OR. en)

9065/26

TOUR 22
COMPET 547

PIEZĪME

Sūtītājs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)

Saņēmējs: Padome

Temats: Secinājumi par ilgtspējīga un konkurētspējīga tūrisma veidošanu nākotnei
— apstiprināšana

PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI

“Ilgtspējīga un konkurētspējīga tūrisma veidošana nākotnei”

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ŅEMOT VĒRĀ Līguma par Eiropas Savienības darbību 6. un 195. pantu attiecībā uz Eiropas Savienības darbībām, lai atbalstītu, koordinētu un papildinātu dalībvalstu darbības tūrisma jomā, un pienācīgi ņemot vērā dalībvalstu un Savienības attiecīgās kompetences jomas, kā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes principus.
2. ATGĀDINOT savus 2022. gada 1. decembra secinājumus par Eiropas Tūrisma programmu 2030. gadam ¹ (turpmāk “programma”), Tūrisma nozares pārkārtošanās plānu ² un “Palmas deklarāciju”.
3. ATZĪSTOT ilgtspējas trīsdimensiju raksturu, t. i., ekonomisko, sociālo un vides aspektu, kam jābūt tūrisma politikas sastāvdaļai.
4. ATZĪST tūrisma ekonomisko ieguldījumu Eiropas Savienībā, kas 2024. gadā veidoja aptuveni 7 % no tās bruto pievienotās vērtības, turklāt tūrisma nozare nodrošināja 10 % darbavietu un tajā darbojās 4,6 miljoni uzņēmumu ³, no kuriem 99 % ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) ⁴, kā arī tūrisma nozares ieguldījumu Savienības vispārējā konkurētspējā, norādot, ka dažos reģionos tūrisms ir viens no ekonomikas strukturālajiem pīlāriem.

¹ 15441/22.

² [Tūrisma nozares pārkārtošanās plāns.](#)

³ Ziņojums par industriālajām ekosistēmām.

⁴ Eiropas Komisija, GROW ĢD, [Industriālo ekosistēmu rādītāju infopanelis](#) (2023).

5. ATZĪST tūrisma starpnozaru raksturu un to, cik svarīga ir efektīva daudzlīmeņu pārvaldība Savienībā, iesaistot Komisiju, dalībvalstis un attiecīgā gadījumā reģionālās un vietējās iestādes, galamērķa pārvaldības organizācijas (*DMO*), tūrisma nozari un citus attiecīgos dalībniekus, piemēram, arodapvienības, lai veicinātu sadarbību un labas prakses apmaiņu un uzlabotu koordināciju starp attiecīgajām politikas jomām un nozarēm, vienlaikus balstoties uz esošajiem satvariem un instrumentiem un izvairoties no nevajadzīgas dublēšanās.
6. ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas 2025. gada 16. decembra ziņojumu Padomei par to, kā īstenota Eiropas Tūrisma programma ⁵ (turpmāk “ziņojums”), ATZĪMĒ, ka saskaņā ar ziņojumu dalībvalstīs un tā piecās prioritārajās jomās, tostarp daudzlīmeņu pārvaldībā, joprojām pastāv īstenošanas nepilnības, un ATZĪST, ka ir vajadzīgi pastiprināti un saskaņoti centieni minēto nepilnību novēršanai.
7. UZSVER, ka nolūkā nodrošināt ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un noturīgu tūrisma ekosistēmu ir jāļauj tūrisma uzņēmumiem, jo īpaši MVU, galamērķiem un citiem attiecīgajiem dalībniekiem, mobilizēt un pēc iespējas efektīvāk izmantot attiecīgos ES rīkus un instrumentus, tostarp, vienkāršojot un uzlabojot piekļuvi pieejamajam ES finansējumam, tehniskajai palīdzībai un konsultatīvajam atbalstam, kā arī strukturētai spēju veidošanai, iespējai mācīties no līdzbiedriem un labas prakses apmaiņai.
8. ATZĪST, ka ģeopolitiskā spriedze, ekonomiskā nenoteiktība, klimata pārmaiņu saasinātā ietekme, dabas resursu pārmērīga izmantošana un nepietiekamība, nelīdzsvarots tūrisms, strauja tehnoloģiju attīstība un pastāvīgs darbaspēka trūkums ietekmē nozari un vietējās kopienas galamērķos, tostarp, izraisot pēkšņus savienotības traucējumus, kā arī izmaiņas pieprasījumā un mobilitātē.

⁵ 17007/25.

9. UZSVER, ka tūrisms ir viens no galvenajiem ilgtspējīgas izaugsmes, nodarbinātības, sociālās kohēzijas un kultūras apmaiņas virzītājspēkiem Savienībā, tostarp lauku, piekrastes, kalnu, tālākajos un mazāk apmeklētos reģionos, un ka tā attīstībai ir jāaizsargā iedzīvotāju un vietējo kopienu labbūtība, jā saglabā dabas un kultūras mantojums un jāveicina Savienības mērķu sasniegšana attiecībā uz klimatneitralitāti, pielāgošanos klimata pārmaiņām, aprites ekonomiku, digitālo pārveidi, ekonomisko ilgtspēju ilgtermiņā, noturību un konkurētspēju.
10. UZSVER, cik svarīga tūrisma ekosistēmai ir savienotība visa gada garumā, ko nodrošina dažādu transporta veidu papildināmība.
11. UZSVER, ka Savienības tūrisma ekosistēmas ilgtspēja un konkurētspēja ir savstarpēji pastipriņošas un papildinošas, jo uz ilgtspēju orientētas investīcijas, ražošanas un patēriņa prakse un iniciatīvas, tostarp resursefektivitāte, apritīgums, dekarbonizācija, dabas un biodaudzveidības saglabāšana, ūdensapgādes noturība, klimatnoturība, galu galā var samazināt izmaksas un riskus, uzlabot produktivitāti un kvalitāti, stiprināt galamērķa pievilcību, iedzīvotāju un tūristu pieredzi un uzlabot noturību, savukārt konkurētspējīga tūrisma nozare ir būtiska, lai nodrošinātu un saglabātu investīciju spēju un inovāciju, kas vajadzīga zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai.
12. ATGĀDINA, ka tūrisms ir cieši saistīts ar vienotā tirgus sekmīgu darbību, un UZSVER, ka netraucēta, droša un uzticama pārrobežu ceļošana, kā arī vērtības un piegādes ķēžu nepamatotas sadrumstalotības novēršana veicina vienlīdzīgus konkurences apstākļus tūrisma nozares dalībniekiem un uzlabo Savienības tūrisma ekosistēmas ilgtspēju un konkurētspēju.

13. Kā horizontālu principu UZSVĒR, cik svarīgi ir samazināt esošo administratīvo slogu un izvairīties no jauna nevajadzīga administratīvā sloga radīšanas, UZSVĒR Savienības visaptverošo mērķi vienkāršot ES tiesību aktus, lai uzlabotu un atbalstītu konkurētspēju un racionalizētu procesus uzņēmumiem, vienlaikus aizsargājot ekonomiskos, sociālos un vides mērķus.
14. AICINA Komisiju nodrošināt, lai, sagatavojot jaunas iniciatīvas, tiktu panākta saskaņotība ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, izvairīties no nevajadzīgas pārklāšanās, un lai priekšlikumi būtu pamatoti ar pienācīgiem ietekmes novērtējumiem saskaņā ar labāka regulējuma principiem un ņemot vērā tūrisma ekosistēmas īpatnības un sadrumstaloto struktūru, kā arī iespējamo slogu MVU.

Vietējās kopienas un sociālais taisnīgums

15. ATZĪST, ka arvien lielāku problēmu rada nelīdzsvarots tūrisms, kas izpaužas gan kā “pārmērīgs tūrisms”, gan kā “nepietiekams tūrisms” un ko raksturo tūristu plūsmu un investīciju telpiskā un sezonālā koncentrācija, kas rada spiedienu uz konkrētiem galamērķiem un neizmantotas iespējas citviet, un UZSVĒR, ka lielāka uzmanība ir jāpievērš perifēriem, lauku, salu, kalnu un attāliem galamērķiem, lai stiprinātu reģionālo līdzsvaru un atraisītu to tūrisma potenciālu.
16. UZSVĒR kohēzijas politikas nozīmi, lai atbilstoši teritoriālajām stratēģijām atbalstītu ilgtspējīgu un līdzsvarotu tūrisma attīstību, kā arī galamērķu noturību.
17. MUDINA dalībvalstis:
 - a) padziļināt savu izpratni par līdzsvarotu tūrismu:
 - i) sistemātiski vācot, analizējot un izmantojot datus par tūristu plūsmu telpisko un sezonālo koncentrāciju, attīstību un ar tūrisma saistīto spiedienu, problēmām un ieguvumu sadalījumu galamērķu līmenī;
 - ii) uzlabojot tūrisma datu korelāciju ar mājokļu nepietiekamību, darba tirgus dinamiku, ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti;

- b) attiecīgā gadījumā izstrādāt un īstenot līdzsvarota tūrisma valsts un reģionālo politiku, kas:
- i) veicina tūristu plūsmu pārdali telpā un laikā ilgtspējīgā veidā, tostarp uz lauku, kalnu, salu, attāliem un tālākiem reģioniem un mazāk apmeklētām pilsētu teritorijām, kā arī nodrošina sadarbību starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem;
 - ii) atbalsta tūrisma produktu dažādošanu, vēl vairāk uzlabojot vietējās tūrisma vērtības un piegādes ķēžu noturību;
- c) stiprināt kopienu iesaisti un sociālo taisnīgumu:
- i) nodrošinot iedzīvotāju, vietējo kopienu, mikrouzņēmumu un MVU, tūrisma darbaspēka un apvienību jēgpilnu līdzdalību tūrisma stratēģiju izstrādē, īstenošanā un uzraudzībā, izmantojot atbilstošus metodiskos rīkus, piemēram, analīzi, apsekojumus un apspriešanās;
 - ii) veicinot atbildīgus, pieejamus un iekļaujošus tūrisma modeļus, tostarp, uzlabojot personu ar invaliditāti piekļuvi, kas nodrošina ieguvumu taisnīgu sadali, respektē vietējās kultūras un samazina nelabvēlīgo ārējo ietekmi uz iedzīvotājiem;
 - iii) izmantojot Eirobarometra un citu līdzīgu aptauju rezultātus, lai izvērtētu iedzīvotāju viedokli, sabiedrības atbalstu tūrismam un dzīves kvalitāti galamērķos.

18. AICINA Komisiju:

- a) sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt pamatnostādnes nelīdzsvarota tūrisma novēršanai, balstoties uz ES iestāžu, ES ekspertu grupu un dalībvalstu jau paveikto un notiekošo darbu noturības un sociālās ilgtspējas jomā;
- b) izpētīt iespējas, kas varētu atvieglot iedzīvotāju piekļuvi sporta, kultūras un citiem galamērķos piedāvātiem atpūtas pakalpojumiem;

- c) ES Tūrisma platformā un ES tūrisma infopanelī publicēt statistikas datus, kas savākti saskaņā ar Tūrisma statistikas regulu, apsekojumus un citus inovatīvus avotus, un apmainīties ar paraugpraksi līdzsvarota tūrisma novērtēšanā.

Savienotība un ilgtspējīga mobilitāte

19. ATZĪST, ka uzticami, cenas ziņā pieejami, piekļūstami, bieži un visa gada garumā nodrošināti gaisa, sauszemes un ūdens transporta savienojumi ir galvenais priekšnoteikums līdzsvarota tūrisma attīstībai, teritoriālajai kohēzijai un iedzīvotāju mobilitātei, jo īpaši salu dalībvalstīs, salu un tālākajos reģionos, kur pieejamība un saimnieciskā darbība galvenokārt ir atkarīga no gaisa transporta, kā arī lauku, kalnu un attālos reģionos.
20. UZSVER, cik svarīgi ir nodrošināt plaši pieejamus ilgtspējīgus un multimodālus mobilitātes risinājumus un mazināt brīvas pārvietošanās šķēršļus, tādējādi palīdzot samazināt transporta ietekmi uz vidi un nodrošinot netraucētu ceļošanas pieredzi gan tūristiem, gan iedzīvotājiem, un ATGĀDINA, cik svarīgs ir Komisijas paziņojums par ātrgaitas dzelzceļu ⁶, lai veicinātu ilgtspējīgu un savienotu dzelzceļa mobilitāti visā Savienībā.
21. UZSVER, ka iekļaujoša tūrisma būtisks elements ir transporta veidu pieejamība visiem pasažieriem, tostarp personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un invaliditāti.
22. MUDINA dalībvalstis:
- a) īstenot vietējus, reģionālus, valsts un pārrobežu transporta risinājumus, lai veicinātu līdzsvarotu tūrisma, kuros integrēti ilgtspējīgi mobilitātes un infrastruktūras risinājumi, kas uzlabo piekļuvi mazāk zināmiem galamērķiem un pievēršas sezonālībai, sinerģijā ar ES transporta un savienotības politiku, īpašu uzmanību pievēršot salām, lauku, kalnu, tālākajiem un attāliem reģioniem;

⁶ [COM \(2025\) 903 final “Eiropas savienošana ar ātrgaitas dzelzceļu”](#).

- b) veicināt ilgtspējīgus, multimodālus un pārrobežu savienojumus tūrisma vajadzībām, tostarp attiecībā uz dzelzceļu, autobusiem, prāmjiem un citiem sabiedriskā transporta veidiem, kā arī velotransportam, tostarp “pēdējā kilometra” risinājumiem galamērķos, tostarp uz attāliem lauku apvidiem;
- c) veicināt tādu ar savienotību saistītu infrastruktūru (piemēram, uzlādes infrastruktūru) un pakalpojumu attīstību, kas sniedz kopēju labumu gan vietējām kopienām, gan tūristu plūsmām, tostarp pieejamus, sadarbspējīgus un attiecīgā gadījumā savietojamus pārrobežu digitālos pakalpojumus, kas nodrošina netraucētu ceļošanu;
- d) vākt un izmantot datus un rādītājus par tūrisma mobilitātes modeļiem kā daļu no valsts un reģionālām tūrisma uzraudzības pieejām;
- e) uzsākt reģionālu un tematisku sadarbību, lai atvieglotu pārrobežu ceļošanu, tostarp uz kaimiņvalstīm un trešām valstīm.

23. AICINA Komisiju:

- a) integrēt ES transporta politikā un plānošanā dalībvalstu vajadzības tūrisma nozarē saistībā ar savienotību un piekļūstamību, tostarp strukturālo atkarību no gaisa satiksmes savienotības un salu dalībvalstu, salu, perifēro, tālāko un attālo reģionu specifiskos ierobežojumus, lai veicinātu teritoriālo kohēziju un galamērķu līdzsvarotu attīstību;
- b) uzlabot netraucētu multimodālu ceļošanu starp galamērķiem, informāciju un pakalpojumus, kā arī integrētus biļešu pārdošanas risinājumus, tostarp, veicinot sadarbspēju un standartizāciju un atvieglot piekļuvi mobilitātes pakalpojumiem pēc pieprasījuma;
- c) veicināt labas prakses apmaiņu un sadarbību starp vietējām, reģionālajām un valsts iestādēm, lai uzlabotu tūristu vispārējo mobilitātes pieredzi galamērķī.

Zaļā pārkārtošanās un klimata pārmaiņas

24. ATZĪST, ka tūrisma ekosistēma arvien vairāk ir pakļauta klimata pārmaiņām un vides degradācijai, kas rada sistēmiskus riskus ekonomiskajai un sociālajai ilgtspējai, un ka ekosistēmu var negatīvi ietekmēt ekstrēmi laikapstākļu notikumi, ūdens resursu noslodze, biodaudzveidības zudums un piesārņojums.
25. UZSVER, ka klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumu paātrināšana, biodaudzveidības aizsardzība un dabisko ekosistēmu atjaunošana atbilstoši Savienības klimata un vides mērķiem ir neaizstājama, lai aizsargātu galamērķu un tūrisma uzņēmumu ilgtermiņa noturību, pievilcību un konkurētspēju, tostarp, pievēršot lielāku uzmanību pārejai uz reģeneratīvākām tūrisma pieejām, kas sniedz labumu dabai un galamērķiem.
26. AICINA dalībvalstis:
- a) paātrināt tūrisma nozares zaļo pārkārtošanos atbilstoši Eiropas zaļajam kursam, klimata mērķiem un aprites ekonomikas politikai:
 - i) mudinot tūrisma uzņēmumus ieviest resursefektīvus, mazoglekļa un aprītīgus uzņēmējdarbības modeļus;
 - ii) veicinot integrētu rīku un pārbaudītu vidiskās pārvaldības shēmu, piemēram, ES ekomarķējuma un *EMAS*, kā arī atzītu valsts shēmu ieviešanu tūrisma pakalpojumu sniedzēju un galamērķu vidū;
 - b) stiprināt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām tūrisma politikām, kas vislabāk veicina ekonomisko, sociālo un vides ilgtspēju:
 - i) pārvaldot tūristu plūsmas un popularizējot tādas tūrisma produktus un dabā balstītus risinājumus, kas ir noturīgāki pret klimata pārmaiņu ietekmi;
 - ii) apsverot klimata pārmaiņu jautājumu iekļaušanu tūrisma stratēģijās un attiecīgā gadījumā investīciju plānošanā;

- iii)pievēršoties infrastruktūras pielāgošanas vajadzībām, piekrastes un jūras aizsardzībai un transportam, jo īpaši apgabalos, kas ir lielā mērā pakļauti ar klimata pārmaiņām saistītiem riskiem, ņemot vērā vietējās klimata prognozes;
- c) noteikt atbilstošus pasākumus, lai paātrinātu galamērķu un uzņēmumu zaļo pārkārtošanos.

27. AICINA Komisiju:

- a) turpināt atbalstīt pētniecības un inovācijas projektus un liela mēroga izmēģinājuma projektus apritīga un ilgtspējīga tūrisma jomā, jo īpaši izmantojot pasākumus klimata un vides pasākumu atbalstam, piemēram, pašreizējo programmu *LIFE*, un veicināt validētu modeļu replicēšanu, izmantojot Apritīgo pilsētu un reģionu iniciatīvu un citus attiecīgus esošos instrumentus;
- b) atbalstīt dalībvalstu un tūrisma uzņēmumu centienus samazināt savu vidisko pēdu, nodrošināt, ka tūrisma ekosistēma ir daļa no ES jaunā integrētā Eiropas klimata noturības un riska pārvaldības satvara ⁷, un attīstīt zināšanas un norādījumus, lai palīdzētu galamērķiem un uzņēmumiem risināt klimata pārmaiņu jautājumu;
- c) strādāt pie klimata prognozēšanas saistībā ar tūrisma, tostarp ilgtermiņa prognožu analīzes, izmantojot esošos rīkus, piemēram, *Copernicus* klimata pārmaiņu uzraudzības pakalpojumu ⁸, lai novērtētu riskus un iespējas, kā arī veicinātu apmaiņu starp dalībvalstīm, kurām ir līdzīgas problēmas, jo īpaši attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās politiku;
- d) sagatavot un regulāri atjaunināt ES vai valsts līmenī atzītu ilgtspējas sertifikātu un marķējumu sarakstu.

⁷ Eiropas klimata noturības un riska pārvaldība – Integrēts satvars – Klimatrīcība.

⁸ [Copernicus klimata pārmaiņas](#).

Digitālā pārveide, dati un inovācija

28. ATZĪST, ka stabils Eiropas tūrisma datu un stratēģiskās plānošanas integrācijas satvars, tostarp kopīga sadarbējīga datu ekosistēma, norādījumi par mākslīgo intelektu, uz datiem balstīta galamērķu pārvaldība, moderni datu rīki un inovatīvi ceļojumu tehnoloģiju pakalpojumi, ir stratēģiskas sviras, kas veicina labāku tūrisma plānošanu, konkurētspēju, ilgtspēju un noturību.
29. MUDINA dalībvalstis:
- veicināt pieejamo digitālo rīku efektīvu izmantošanu tūrisma uzņēmumos un par galamērķu pārvaldību atbildīgajās valsts iestādēs saskaņā ar “Digitālās desmitgades ceļa” mērķrādītājiem⁹;
 - sistemātiski vākt kvalitatīvus reāllaika datus, attiecīgā gadījumā izmantojot esošās digitālās platformas, tostarp datus, kas darīti pieejami saskaņā ar ES satvaru attiecībā uz datiem, kas saistīti ar īstermiņa īri, analizēt un izmantot datus par stratēģisko plānošanu, tūristu plūsmu telpisko un sezonālo pārvaldību, investīcijām un ar tūrisma saistītajiem ieguvumiem un spiedienu;
 - veicināt inovatīvus un iekļaujošus tūrisma pakalpojumus un uz datiem balstītas galamērķu pārvaldības pieejas attiecīgajiem dalībniekiem gan no publiskā, gan privātā sektora, vienlaikus ievērojot pamattiesības, privātumu un datu aizsardzību.
30. AICINA Komisiju sadarbībā ar *Eurostat* un valstu statistikas iestādēm pārskatīt un uzlabot salīdzināmas tūrisma statistikas tvērumu, sākot no statistikas pamatdatiem par ceļojumiem un nakšņošanu līdz datiem par tūrisma ekonomisko, sociālo un vidisko ietekmi, izmantojot digitālās tehnoloģijas un modernu analīzi, lai uzlabotu tūrisma datu kvalitāti un savlaicīgumu, vienlaikus novēršot nevajadzīgu administratīvo slogu.

⁹ [Programma “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam.](#)

31. AICINA Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm:

- a) paātrināt kopējās Eiropas tūrisma datu telpas (*ETDS*) ieviešanu, tostarp:
 - i) izstrādāt datu sadarbības un pārvaldības standartus, lai nodrošinātu pierādījumos balstītu plānošanu, uzraudzību un salīdzināmību starp dalībvalstīm un citām nozaru datu telpām;
 - ii) turpināt attīstīt ES tūrisma infopaneli, konsolidēt un popularizēt ES Tūrisma platformu kā integrētu atbalsta platformu un izstrādāt atbilstošas pārvaldības iespējas un sadarbības mehānismus, piemēram, Eiropas digitālās infrastruktūras konsorciju;
 - iii) paredzēt sadarbības jēgus *ETDS* rīkus, tehnisko atbalstu un stimulus datu īpašniekiem, lai nodrošinātu gan tehniskās, gan operatīvās digitālās spējas uzņēmumiem, *DMO*, vietējām iestādēm un citiem attiecīgiem dalībniekiem, kā arī nodrošinātu datu sniedzēju un lietotāju kritisko masu visā tūrisma ekosistēmā;
- b) stiprināt konkurētspējīgu un inovatīvu tūrisma ekosistēmu digitālajā jomā:
 - i) veicinot tīklošanos starp inkubatoriem, akceleratoriem un attiecīgajiem inovācijas centriem;
 - ii) nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus, tostarp attiecīgā gadījumā efektīvi īstenojot attiecīgos ES digitālos noteikumus, vienlaikus pievēršoties atkarībai no trešo valstu ceļojumu tehnoloģiju risinājumiem, tostarp, veicinot Eiropā radītas alternatīvas, atvērtus standartus un datu pārnesamību, kā arī lietotāju kontroli pār datiem;
 - iii) nodrošinot, ka MVU, jaunuzņēmumiem, augošiem uzņēmumiem un attiecīgā gadījumā *DMO* un publiskajām iestādēm ir pieejams ES finansējums, kaskādes finansējums un konsultāciju pakalpojumi digitālajām investīcijām, kā arī veicinot pārrobežu sinerģiju starp attiecīgajām ieinteresētajām personām, kas darbojas digitalizācijas jomā.

32. AICINA Komisiju sadarbībā ar nozari un citām ieinteresētajām personām:
- a) turpināt atbalstīt pētniecības un inovācijas projektus, izmēģinājuma platformas un izmēģinājuma projektus saistībā ar digitālajiem rīkiem un pakalpojumiem tūrisma nozarē, tostarp tos, kas stiprina viedos galamērķus, uzlabo piekļūstamību, atbalsta inovāciju un palielina noturību;
 - b) atbalstīt nozares vadītu iniciatīvu, lai izstrādātu pamatnostādnes par atbildīgu un prasmīgu MI izmantošanu tūrisma nozarē atbilstīgi MI pielietošanas stratēģijai ¹⁰, ievērojot ES tiesību aktus un stratēģijas, kā arī ņemot vērā attiecīgos pašreizējos darba virzienus.

Prasmes un kvalitatīvas darbvietas

33. UZSVĒR, ka kvalitatīvas darbvietas, pienācīgi darba apstākļi un prasmju pilnveide saskaņā ar Eiropas izglītības telpu ¹¹, Prasmju savienību ¹² un Kvalitatīvu darbvietu ceļvedi ¹³, tostarp, izmantojot ES Prasmju pilnveides pakta iniciatīvu un valsts un reģionālās prasmju partnerības, ir būtiski tūrisma nozares ilgtermiņa konkurētspējai un noturībai. ATZĪST, ka iepriekš minētajam ir izšķiroša nozīme, lai risinātu strukturālo darbaspēka un prasmju trūkumu, tostarp demogrāfisko pārmaiņu kontekstā, kā arī lai analizētu sezonālās un telpiskās nodarbinātības tendences, un tas ir īpaši svarīgi viesmīlības un tūrisma pakalpojumu jomā, kā arī lai padarītu karjeru tūrisma nozarē pievilcīgāku un veicinātu darbinieku noturēšanu.
34. MUDINA dalībvalstis saskaņā ar to kompetencēm:
- a) veicināt tūrisma nozares darbinieku un darba meklētāju mūžizglītību, prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju, īpašu uzmanību pievēršot zaļajām, digitālajām, uzņēmējdarbības, kā arī sociālajām un starpkultūru kompetencēm, un nodrošināt lielāku atpazīstamību un tvērumu, lai maksimāli palielinātu to ietekmi un īstenošanu;

¹⁰ [MI pielietošanas stratēģija.](#)

¹¹ [Eiropas izglītības telpa.](#)

¹² COM (2025) 90 final.

¹³ COM (2025) 944 final.

- b) paplašināt valstu un reģionālās prasmju partnerības tūrisma reģionos un stiprināt *DMO*, reģionālo, vietējo iestāžu un citu attiecīgo dalībnieku kā prasmju izplatītāju lomu;
- c) stiprināt valsts un reģionālos prasmju apzināšanas un prognozēšanas rīkus, tostarp, sniedzot *ETDS* attiecīgus ar nodarbinātību un prasmēm saistītus datus;
- d) apmainīties ar labu praksi saistībā ar sezonālā pārvaldību, karjeras iespējām un darbinieku noturēšanu, uzlabojot salīdzināmas informācijas pieejamību par prasmēm un darbaspēka vajadzībām, kā arī darbvietu kvalitāti.

35. AICINA Komisiju:

- a) turpināt darbu pie ES Prasmju pilnveides pakta iniciatīvas, tostarp plaša mēroga prasmju partnerības tūrisma jomā un citām saistītām prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas programmām;
- b) atbalstīt salīdzināmu, progresīvu un integrētu apzināšanas un prognozēšanas rīku izstrādi ES līmenī tūrisma vajadzībām, tostarp, izmantojot koordināciju, metodiskos norādījumus un *ETDS* efektīvu izmantošanu;
- c) turpināt atbalstīt ar tūrisma saistītus projektus saskaņā ar ES programmām un citiem instrumentiem, kas atbalsta prasmju un darbaspēka mobilitāti tūrisma nozarē;
- d) sadarbībā ar dalībvalstīm turpināt pētīt un veicināt Eiropas Nodarbinātības dienestu (*EURES*) tīkla izmantošanu, lai uzlabotu ES mēroga piemeklēšanas pakalpojumus, tostarp, lai novērstu sezonālo pieprasījumu un nodarbinātības līmeņa atšķirības.

Noturība, adaptīva pārvaldība un gatavība krīzēm

36. Neskarot esošos instrumentus, UZSVER, ka visā tūrisma ekosistēmā ir jāstiprina krīzsagatavotība un reaģēšana uz krīzēm:

- a) izstrādājot strukturētas riska novērtēšanas un novēršanas, ārkārtas rīcības plānošanas un agrīnās brīdināšanas sistēmas vietējā, reģionālā, valsts un ES līmenī, balstoties uz esošajiem ES projektiem ¹⁴;

¹⁴ Krīžu pārvarēšana un pārvaldība tūrisma nozarē – Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra (*EISMEA*).

- b) uzlabojot saziņu krīzes situācijās, tostarp nodrošināt informācijas pieejamību vairākās valodās un formātos, ņemot vērā neaizsargātu ceļotāju vajadzības;
- c) integrējot krīžu pārvarēšanu, pielāgošanos klimata pārmaiņām, drošas un aizsargātas ceļošanas apsvērumus un katastrofu riska mazināšanu tūrisma stratēģijās un viedo galamērķu satvaros.

37. MUDINA īstenot adaptīvu tūrisma pārvaldību:

- a) izmantojot reāllaika datu un uzraudzības sistēmas, lai pārvaldītu tūristu un dienas apmeklētāju plūsmas un mērķtiecīgi un samērīgi pielāgotu pasākumus;
- b) veicinot tūrisma produktu dažādošanu, piemēram, nesteidzīgu un dabas tūrismu, kultūrtūrisma, darījumu braucienus un *MICE*, tirgus segmentācijas uzlabošanu un tūrisma sezonas pagarināšanu, lai samazinātu neaizsargātību un pakļautību satricinājumiem, kā arī tūrisma nelīdzsvarotību;
- c) veicinot starpnozaru sadarbību ar citām politikas jomām, piemēram, transportu, vidi, kultūru, digitālo jomu un veselību, lai novērstu nenoteiktību un ārējos satricinājumus.

38. AICINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm:

- a) atbalstīt galamērķus, jo īpaši *DMO*, to noturības un sociālās ilgtspējas stiprināšanā, tostarp, izmantojot ES finansētus projektus un iniciatīvas, kas rada atkārtojamu paraugpraksi, īpašu uzmanību pievēršot vietējām kopienām un videi;
- b) nodrošināt, ka krīzsagatavotība, risku novēršana un pielāgošanās klimata pārmaiņām saņem pastiprinātu uzmanību un atbalstu;
- c) veicināt labāku koordināciju starp dalībvalstīm un ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai uzlabotu krīzsagatavotību un reaģēšanu uz krīzēm, tostarp attiecīgā gadījumā izmantojot *ad hoc* koordinācijas mehānismus, ņemot vērā tūrisma ekosistēmas īpatnības;
- d) vajadzības gadījumā veikt pasākumus un pieņemt priekšlikumus, lai mazinātu krīžu negatīvās sekas, kas būtiski ietekmē Eiropas tūrisma ekosistēmu.

Daudzlīmeņu pārvaldība

39. ATZĪST, cik svarīga ir spēcīga daudzlīmeņu un daudzpusēja pārvaldība, kas ietver visas attiecīgās politikas jomas un attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, *DMO*, apvienības, vietējās kopienas, uzņēmumus un citus attiecīgos dalībniekus.
40. UZSVER, cik svarīgi ir attiecīgā gadījumā sadarboties ar attiecīgajiem starptautiskajiem partneriem un organizācijām, lai uzlabotu Eiropas tūrisma ekosistēmas saskaņotību, noturību un globālo konkurētspēju.
41. ATZĪST, ka ir jāizpēta iespējamie līdzekļi, kā vēl vairāk stiprināt pārvaldību attiecībā uz krīzsagatavotību un pielāgošanos klimata pārmaiņām un noturību pret tām, vienlaikus izvairoties no dublēšanās, konsolidējot un saskaņojot esošās pārvaldības sistēmas, tostarp attiecīgā gadījumā tās, kas atbalsta uzraudzību un ziņošanu par progresu virzībā uz attiecīgajiem Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķiem.
42. UZSVER, ka ir jāuzlabo Eiropas kā galamērķu galamērķa atpazīstamība, veicinot Eiropas kā droša, ilgtspējīga un iekļaujoša ceļojuma galamērķa tēlu, atzīstot, ka drošums un drošība ir galvenais tūristu uzticību veicinošais faktors, vienlaikus pilnībā ievērojot valstu un reģionālo zīmolu autonomiju un nodrošinot dažādu galamērķu vienlīdzīgu atpazīstamību.
43. MUDINA dalībvalstis:
- a) stiprināt koordināciju starp tūrismu un saistītām politikas jomām, piemēram, transportu, vidi, reģionālo attīstību, digitālo jomu, inovāciju, prasmēm, izglītību, darba tirgu, kultūru un sportu, attiecīgajās politikas iniciatīvās iekļaujot tūrisma aspektu;

- b) stiprināt tūrisma transnacionālo dimensiju, izmantojot pārrobežu, tematisko vai reģionālo sadarbību, tostarp kopu izveidi, un attiecīgā gadījumā koordinēt pieejas attiecīgajos starptautiskajos tūrisma forumos;
- c) stiprināt strukturētu dialogu starp valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, *DMO* un citiem attiecīgajiem dalībniekiem, lai uzlabotu datu vākšanu, rādītājus, tostarp attiecīgā gadījumā ilgtspējīgas attīstības mērķiem (*IAM*) pielāgotas rādītāju sistēmas un ziņošanas rīkus, stratēģiju saskaņošanu un ilgtspējīga tūrisma politikas īstenošanu.

44. AICINA Komisiju:

- a) veicināt starpnozaru sadarbību citās attiecīgās ES politikas jomās, piemēram, transporta, kohēzijas un reģionālās politikas, vides, mājokļu, patērētāju aizsardzības, kultūras un sporta jomā, attiecīgajās politikas iniciatīvās iekļaujot tūrisma aspektu, racionalizējot procedūras, lai izveidotu saskaņotu, investīcijām labvēlīgu un tūrisma nozarei piemērotu politisko vidi;
- b) stiprināt ES tūrisma ekosistēmas starptautisko dimensiju kā daļu no Savienības ārējās darbības un ekonomikas diplomātijas, tostarp:
 - i) uzlabot sadarbību un strukturētu apmaiņu ar partnervalstīm un reģioniem, kas ir būtiski tūrisma un savienotības jomā;
 - ii) attiecīgā gadījumā iesaistīties attiecīgajās starptautiskajās organizācijās un forumos un to analītiskajā un standartu noteikšanas darbā, tostarp ANO, ANO Tūrisma programmā, ESAO un attiecīgajās G7/G20 iniciatīvās;
 - iii) atbalstīt starptautisko sadarbību labas prakses apmaiņas un tūrisma datu un rādītāju salīdzināmības nodrošināšanā, attiecīgā gadījumā koordinācijā ar dalībvalstīm;
- c) iekļaut ES Tūrisma platformā ērti lietojamu vienas pieturas aģentūru, lai sniegtu tūrisma ekosistēmai pieejamo informāciju, kā arī attiecīgas atbalsta un finansējuma iespējas;

- d) veicināt saskaņotu tūrisma vēstījumu un informācijas izplatīšanu ES līmenī, papildinot valstu un reģionālo zīmolu autonomiju un daudzveidību, kā arī popularizēšanas kompetences:
- i) ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm modernizējot ar “Galamērķis – Eiropa” saistīto vēstījumu un zīmola satvaru un vienlaikus nodrošinot salu, tālāko un mazāk apmeklētu reģionu pilnīgu iekļaušanu;
 - ii) stiprinot saskaņotību starp tūrisma vēstījumiem, ilgtspējas mērķiem un plašākām ES politikas prioritātēm.

Uzraudzība un turpmākie pasākumi

45. AICINA Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām atbalstīt un veikt turpmākus pasākumus saistībā ar šo secinājumu īstenošanu, kuru pamatā ir Padomes secinājumi par Tūrisma programmu 2030. gadam.
46. AICINA Komisiju uzraudzīt un reizi trijos gados pēc šo secinājumu pieņemšanas iesniegt Padomei konsolidētu ziņojumu par to īstenošanu, kā arī par attiecīgajām darbībām, kas minētas Padomes secinājumu par Tūrisma programmu 2030. gadam pielikumā.
47. AICINA Komisiju, izstrādājot gaidāmo ES ilgtspējīga tūrisma stratēģiju, pienācīgi ņemt vērā šos secinājumus un tajos izklāstītās prioritātes un darbības.
48. AICINA tūrismā ieinteresētās personas sadarbībā Komisiju un dalībvalstīm iesaistīties šo secinājumu īstenošanā, palielinot savu partneru un klientu informētību un daloties ar savām speciālajām zināšanām un pieredzi, kā arī izplatot gūtās zināšanas un sasniegtos rezultātus.